

JILL R. WEBSTER*

*NOTES SOBRE LA VIDA CARMELITANA
DE VIC AL SEGLE XV*

ABSTRACT

This short article's main aim is to reproduce the licence granted to the Carmelites in Vic at the time of the establishment of their new building in 1418. It emphasizes the importance of the Carmelite mission in Vic and refers to the chapel of the Esperança where they began to acquire popularity and economic support to proceed with a more permanent convent. The licence itself, transcribed in the appendix, mentions the people present in 1406 when Pere Prixana hands over the chapel to the Carmelites, and details the clauses agreed to by the friars and the bishop of Vic. It lays out the conditions under which they can preach, hold services, conduct funerals and carry out their apostolate which are similar to those observed by the Friars Minor in Vic.

El convent de Nostra Senyora del Carme de Vic, establert provisionalment l'any 1406, a la Capella de L'Esperança a la parròquia de Gurb, no disposava de casa de residència ni de dotacions i, per aquest motiu, no responia a totes les necessitats de l'orde. Existeixen diversos estudis sobre el convent del Carme de Vic, però pel seu interès, afegim aquí la llicència redactada per a la seva fundació que, fins ara, no s'ha publicat, i com que resulta molt extensa, ocupa la major part de la nostra contribució a l'homenatge a la doctora Carme Batlle.¹ A més a més, serveix per

* St. Michael's College, University of Toronto.

1. Hem considerat la publicació d'aquest document, acompanyada d'una petita introducció, una forma molt apropiada per a celebrar els anys d'investigació de la professora Carme Batlle i la seva dedicació a la història de la Corona d'Aragó, ja que a l'hora de començar la nostra consulta dels registres de Cancelleria sobre l'orde del Carme, ella, molt amablement, ens va facilitar els documents

a assenyalar el començament d'una relació molt estreta entre els Carmelites i el poble de Vic que, malgrat la desaparició del convent dels frares, continua amb el Monestir de la Presentació de les monges carmelites.²

Aquesta llicència explica detalladament les condicions sobre les quals els Carmelites podien fundar el seu convent i, així mateix, protegir la Seu de qualsevol interferència per part dels frares. En efecte, ens fa recordar els documents del segle XIII que parlaven dels privilegis i deures dels Franciscans. En el cas del convent del Carme de Vic, els frares sabien aprofitar-se del poc espai que tenien a la capella, i com que foren molt ben rebuts per la població, havien de seleccionar uns terrenys més amples, però situats a la parròquia de Gurb on ja s'havien fet coneguts i apreciats.³

Inevitablement, el nostre estudi és molt limitat, i es concentra principalment en els anys que seguiren la segona fundació; és a dir, després de 1418, incloent algunes referències a la primera meitat del segle XV, quan els documents sobre els Carmelites començaren a fer-se més abundants. D'acord amb el que hem vist en altres ocasions, la major part d'aquests documents tracten de temes econòmics, un aspecte molt important, i sovint molt preocupant perquè, durant segles, la qüestió econòmica va torbar la vida carmelitana, encara més -podriem dir- que als altres ordes mendicants.

El convent del Carme de Vic va dedicar la primera dècada del segle XV a la preparació de la seva missió definitiva, és a dir, buscar diners i atreure el suport del poble. Durant tot aquest temps, la comunitat mai no fou molt nombrosa, però la manca de documents conventuals fa impossible arribar a una xifra exacta dels residents del convent. Aquesta tasca va ser encara més difícil, perquè cada convent hauria tingut germans laics que vivien amb els frares, els quals, tot i que intervingueren poc en els assumptes econòmics, devien ajudar en els afers diaris de la comunitat: preparar el menjar, netejar el convent i cuidar els malalts. Els documents conservats no parlen de les feines habituals i quotidianes i, en general, tant sols mencionen els que assistien als capítols, servien de procuradors, o s'ocupaven d'algun treball públic. Curiosament, sabem poca cosa de les activitats espirituals dels religiosos, possiblement perquè allí no hi havia problemes que requerissin la intervenció d'un notari, la font més prolífica per qualche investigació sobre l'orde medieval.

Això no obstant, sabem que nou frares assistien al capítol conventual de Barcelona l'any 1408, i com que aleshores la casa de Barcelona era més important

sobre el tema que havia trobat en el decurs de la seva recerca. Apreciem aquesta oportunitat per a agrair-li públicament la seva ajuda i generositat.

2. AC, Vic, Llibre de Concòrdies, I, 37/8.

3. L'article d'EDUARD JUNYENT, publicat per "Ausa", Vic, VI (1968-1971), 129-131 parla d'aquest primer establiment, i a l'apèndix incloem una còpia de l'acta de fundació.

que la de Vic, suggerim que aquesta hauria tingut uns cinc frares assignats al convent durant la primera dècada del segle XV. Aquesta suposició es basa en el nombre de frares que assistien als capítols celebrats de tant en tant per a tractar d'assumptes econòmics, ja que en cap document consten més de cinc conventuals.

El primer prior mencionat fou fra Francesc Paquet (Pauquet) que l'any 1408 es trobava absent del convent quan fra Berenguer Moner serví de procurador de Dona Caterina, vídua del fuster, Guillem Forns, també difunt.⁴ Tenim notícia que fra Francesc va ser prior del convent de Girona l'any 1394 quan va presentar dos frares al bisbe Berenguer per a rebre l'orde de sotsdiaca.⁵ El document de 1408 inclou els noms del lector i vicari del convent, fra Joan Massot, i abans de l'establiment de la segona casa, l'any 1411, consta que fra Martí Castell, fra Antoni Sunyer, fra Pere Sala i fra Guillem Parets eren a Vic, i fra Francesc Vilanant fou prior. L'any 1416, hi residien fra Antoni Aliom, fra Bernat Pi com a lector, i fra Gisbert Martí com a prior.⁶ No dubtem que hi havia d'altres residents, però suposem que, durant els primers anys, el convent es devia mantenir en una situació de flux. A vegades, frares que venien d'altres convents passaven curtes o llargues etapes a Vic per a ajudar a l'establiment del convent a Torrent del Prat. L'any 1409, els Carmelites ja rebien almoines destinades a la casa nova que havien construït. Això no obstant, els frares no varen traslladar-se al nou edifici fins el 1418.⁷ És interessant remarcar que tan sols un any després d'haver marxat els Carmelites cap al nou convent, Pere Preixana, fill de Guillem i Elisenda, ambdós difunts, i en aquell moment propietari de la capella de l'Esperança, la lliurà al rector, Joan de Soler, per al seu ús i el dels seus successors, o sigui, els Preixana que havien tingut un rol important en la vida de la capella de Gurb durant molts anys, ja deixaren de participar activament en els seus assumptes.⁸

La construcció del nou convent de Vic fou tema d'una carta dirigida al prior provincial dels Carmelites, el qual es discutí en el capítol que tingué lloc a Peralada el 18 de maig de 1413. Citem: "Molt reverent mestre e honorables religiosos senyors ajustats en lo present capítol(l) nos portants càrrec(h) e jou de la ciutat de Vic(h), e dels singulars de aquella, cobríem ardentment devoció aquí ésser radica-da e multiplicada per devots religiosos qui solament vuy són mestres de administrar [e]spiritual vianda, per la qual devoció los pobles són fets obedients, e conservar pau molt necessària en aquesta ciutat."⁹ Recordem aquí la preocupació

4. ACE, Vic, 747, foli sense número, 14 abril, 1408.

5. ADG, Reg.d'Ord. 3, f.59v, f.60v.

6. ACE, Vic, 762, ff.194r-195v, 14 setembre, 1411, 749, ff.231v, 245v-246r, 12 novembre, 1416.

7. ACE, Vic, 3535, ff.64r-v, 15 setembre, 1409: "Item: et fratribus monasterii de Carmelo apud Torrentem de Prato noviter hedificati pro una pietancia tres solidos".

8. ACE, Vic, 698, foli sense número, 9 novembre, 1419.

9. Cartas de 1424 a 1438, foli sense número, 18 maig, 1413.

del Consell de Vic per a la pau i prosperitat de la població, una inquietud que provenia de les activitats dels bàndols i de la poca tranquil·litat que experimentava Vic al començament del segle XV.

Com les altres ciutats medievals, els consellers de Vic confiaven en l'exemple dels frares per "il·luminar" la ciutat, i pressionaren els superiors de l'orde perquè deixessin en el convent de Vic els frares que havien donat mostres de pietat, devoció, bones predicacions i havien portat una vida exemplar. Aquestes cartes foren escrites molt sovint, gairebé esdevenien un lloc comú, i foren enviades a tots els convents, amb l'esperança que l'exemple dels religiosos esmenés la poca moralitat dels temps.

El 23 novembre de 1418 els frares pagaren 10 lliures i 10 sous per les teules de l'església i la residència, i el 1420 aixecaven els murs de la clausura del convent.¹⁰ Ambdós documents parlaven de deixes al convent dels Carmelites "noviter edificatus" a Torrent del Prat.¹¹ Tot plegat, els Carmelites rebien moltes menys donacions que els Franciscans que, com en altres llocs, eren més nombrosos i més populars. Devia ser, aleshores, un assumpte de gran consternació que En Nadal Salvana, argenter de Barcelona, que havia promès fer-los una custòdia pel Santíssim Sagrament en dos mesos, no hagués complert, tot i que havia rebut tres marcs d'or, una suma que pels frares representava molts diners.¹² Des del moment que li varen encarregar l'obra havia passat tot un any, i els Carmelites decidiren nomenar un procurador per a recuperar els diners. Reunits en capítol per a discutir el tema, hi trobem el prior, fra Esteve Vidal, el lector fra Bernat Saguer alies Pi, fra Ramon de Coll, fra Pere Ferrer, fra Francesc Salza (Saula), fra Francesc Batlle (Ballo) i fra Vicens Conill, representant pràcticament tots els conventuals residents al convent de Vic.

Fra Esteve Vidal va ocupar el càrrec de prior, i de tant en tant, el de lector, quasi contínuament durant la primera meitat del segle XV, mentre fra Francesc Salza en aquells anys fou encarregat de tenir cura de la fàbrica del nou convent. L'any 1422 actuà com a testimoni del testament de Ramon de la Borda, sabater de Vic, el qual, en el seu testament, havia llegat quatre candeles de cera per a l'altar de la Santíssima Trinitat a l'església del Carme, i vint florins per a l'obra dels Carmelites.¹³ Aquell mateix any els frares havien comprat unes cases i l'hort que tenia Caterina de Castellet, muller de Bernat d'Olm i una casa i hort que pertanyia a Joan Serrarols.¹⁴

10. EDUARD JUNYENT, publicat per "Ausa", Vic, VI (1968-1971), pàg.133.

11. ACE, Vic, 3535, ff.81 et seqs. Aquests documents són datats de 1407 a 1425 i consisteixen en una sèrie de deixes als frares.

12. ACF, Vic, 700, 10 setembre, 1421.

13. ACF, Vic, 3542, 21 juliol, 1422.

14. EDUARD JUNYENT, "Ausa", Vic, VI (1968-1971), pàg.133.

L'any 1423 fra Francesc rebé el llegat procedent del testament de Ramon de Puigfeliu amb data de l'11 d'agost de 1417, destinat a construir una capella dedicada a Sant Jordi i diners que se li devien, tots els quals foren destinats a la mateixa capella.¹⁵ És evident que l'església ja estava construïda i funcionant. La construcció del convent durava molts anys, perquè els frares havien de dependre de la generositat dels fidels per a poder anar endavant amb el projecte. Sabem que l'any 1429 dedicaren el llegat que reberen de Dona Maria, vídua i hereva de Francesc de Serrarols, traginer de Vic, a la capella que s'estava construint sota la invocació de la Passió de Jesucrist i la Verge Maria.¹⁶ Dona Maria destinà 24 florins a la capella, una suma considerable si la comparem amb les petites quantitats que acostumaven a rebre els frares.

El 21 abril de 1430, el convent celebrava un capítol per a considerar el llegat de la filla de Bernat de Serrarols, una casa al carrer de Gurb "cum ortelo sive extra retro ipsum", però curiosament el bisbe de Vic no els permeté quedar-se-la, i la varen vendre a un seglar.¹⁷ De totes maneres, en aquest capítol hi havia quatre frares: fra Esteve Vidal, prior, i els frares Jaume Joan, Martí Castell i Francesc Salza. El dia 14 de setembre fra Francesc Vidal, com a procurador del prior fra Esteve Vidal, rebé 14 lliures barceloneses per la casa venuda al carrer de Gurb, segurament la mateixa que el bisbe els obligà a vendre. Potser podríem atribuir la decisió del bisbe a l'estat financer del convent, atès que la venda de la casa els hauria ajudat a completar altres projectes no especificats. Si més no, la negació del bisbe és curiosa, considerant que els Carmelites no depenien de la diòcesi. Caldria notar aquí que l'any anterior la pobresa dels frares havia tornat a ser tema del Consell de Vic que, molt sovint, celebrava reunions en el refectori dels frares. En aquesta ocasió i en d'altres semblants, el Consell acordà subvencionar-los "de la caritat acostumada d'especial gràcia a obs de les venemes". Tanta fretura tenien els Carmelites que, malgrat la necessitat de dedicar-se a la construcció dels nous edificis, havien de fer serveis en algunes parròquies fora de la ciutat de Vic per guanyar diners. Trobem l'exemple de l'any 1432 quan fra Joan de Vilademir servia a l'església de Sant Joan de Fabra.¹⁸ Els pocs diners que podien arrebregar d'aquesta manera els devien ajudar a pagar les despeses diàries que tenien. Els pagaments requerits per a la construcció d'edificis, i l'embelliment del temple, haurien derivat quasi exclusivament dels llegats i almoines, i sobretot dels que suposaven quantitats importants.

Les restriccions d'espai no ens permet perllongar més aquest comentari, però els Carmelites continuaven servint el poble de Vic, i afegint edificis i embelliments

15. ACF, Vic, 702, 16 agost, 1423.

16. ACF, Vic, 738, ff.23v-24v, 9 novembre, 1429.

17. ACF, Vic, 738, f.107v, 21 abril, 1430.

18. EDUARD JUNYENT, publicat per "Ausa", Vic, VI (1968-1971), pàg.133.

al seu convent i temple. La ciutat de Vic sempre es mostrava orgullosa de la missió carmelitana, i es refiava de la seva ajuda per a millorar la moral dels habitants i per a assegurar la prosperitat que la ciutat havia gaudit en segles anteriors. Igualment, els consellers no hesitaven en reclamar els serveis d'aquells frares que consideraren excepcionals, de bona vida, bons predicadors, i sobretot que demostraren la seva gran pietat.

En conclusió, la comunitat mai no devia superar deu o dotze frares, però els edificis conventuals devien ser suficients per als germans llecs, i potser per altres persones, com per exemple, treballadors envellits que no tenien on anar i que havien fet serveis pel monestir. Tot plegat, el convent de Nostra Senyora del Carme de Vic jugaria un rol molt important en segles posteriors.

APÈNDIX DOCUMENTAL

In nomine domini nostri, Jhesus Christi pateat cunctis:

Quod cum venerabilis Petrus de Prixana, parrochie Sancti Andree de Gurbo, diocesis Vicensis, cupiens thesaurizare in celis, inspiratione divina motus ad laudem, gloriam et honorem omnipotentis Dei gloriosi et beatissime virginis Marie, eius matris totiusque curie supernorum, pro salute et remedio anime sue parentumque et benefactorum suorum, et omnium fidelium defunctorum, et ob summam devocionem quam habet, et gerit erga ordinem infrascriptum, et pro maiori cultus divini augmentatione vellet, cupiret et totis suis affectibus, affectaret ac finaliter deliberasset:

Quod in capella per ipsum Petrum constructa et fundata in parrochia Vici apud Torrentem de Prato construatur, fundetur et erigatur monasterium Beate Marie de Monte Carmelo ad eo, ut fratres qui ibi morabuntur et resident continue Deo et gloriose virgini Marie et beatis sanctis famulenter.

Et supplicasset idem Petrus Prixana, reverendo in Christo patri et domino Didaco episcopo, et honorabilibus capitulo infrascriptis, ut hec de licentia et consensu ipsorum reverendi et honorabilium dominorum episcopi, et capituli dictus Petrus Prixana facere posset superque constructione, hedificacione et erectione ipsius monasterii ac super admissione eiusdem monasterii, et prerogativarum ac gratiarum infrascriptarum, instante, supplicante et requirente dicto venerabili Petro de Prixana diu fuisset tractatum inter dictos reverendum dominum Didacum, miseracione divina episcopum Vicense, et honorabiles dominos capitulum infrascripto, et honorabiles et providos viros f(f)ratrem Jacobum Pujada, magistrum in sacra pagina, provincialem ordinis Sancte Marie de Carmelo, provincie Cathalonie, et alios f(f)ratres infrascriptos.

Pro tanto, die veneris intitulata quinta f(f)ebroarii, anno a nativitate Domini, millesimo quadringentesimo sexto, presentibus venerabilibus et discretis Petro Januarii, Johanne de Deo, Andrea de Clauso, F(f)rancisco de Baucellis, Nicholao de Podiolo et Petro Bonelli, presbiteris beneficiatis in sede Vicense, pro testibus ad hec vocatis, ac presentibus, et ibi personaliter existentibus dictis honorabilibus f(f)ratre Jacobo Pujada, magistro in sacra pagina, provinciali ordinis Sancte Marie de Carmelo, provincie Cathalonie antedicto, f(f)ratre Berengario Oliverii, lectore in sacra pagina, priore et f(f)ratre Bernardo Oztina, conventuali monasterii Sancte Marie de Carmelo, conventus Minorise, f(f)ratre Johanne Fabra, lectore in sacra pagina, et f(f)ratre Petro Donandardi, conventualibus dicti ordinis conventus, Barchinone, reverendus in Christo, pater et dominus Didacus, divina miseracione episcopus, et honorabiles viri domini capitulum ecclesie Vicense ad sonum campanae, ut moris est, in domo capituli claustrum novi, ipsius ecclesie specialiter pro infrascriptis; ut dixerunt, convocati et congregati capitulumque ipsius ecclesie facientes, celebrantes et representantes in quoquidem capitulo interfuerunt, et presentes fuerunt una cum dicto reverendo domino episcopo, honorabiles viri, domini Philipus de Artigis, Guillermus Ça Parra, Bernardus de Podiolo, Franciscus de Condamina, Petrus Pareti, subsacrista, Jacobus Taulats, Franciscus de Ferriolo et Raymundus Torrelles, canonici dicte sedis, videntes; ut dixerunt, supplicacionem et intencionem dicti Petri de Prixana, esse justas et pias, et domino Deo Jhesu Christo multum placibiles et devotas volentesque admittere et amplectari ea que ad Dei cultum, servicium et honorem fuerit et ordinantur habito super his, ut dixerunt, interesse semel et pluries matura deliberacione et tractatu ac colloquio pleniori ipse reverendus episcopus et dominus antedictus vice et nomine sui et dictorum honorabilium dominorum capituli ibi presencium, ut prefertur ac consencium tradidit michi Petro de Artigis, notario publico infrascripto, et per me publice legi requisiverunt, et fecerunt idem dominus episcopus et capitulum in dicta domo capituli, alta et intelligibili voce, coram honorabilibus fratribus et testibus antedictis capitula infrascripta facta, ut dixerunt finata et concordata inter ipsos reverendum dominum episcopum et honorabiles dominos capitulum ex una parte, et dictos honorabiles fratres ex altera, super fundacione, creatione, erectione et admissione monasterii antedicti, fiendis in dicta capella Beate Marie de [E]sperança.

Et quibusquidem capitulis, lectis et publicatis, ipsi reverendus episcopus et dominus ac honorabiles capitulum antedicti et singuli eorum dictas fundacionem, creacionem et erectionem monasterii antedicti, et capitula supra et infrascripta admittentes laudarunt, approbarunt, ratificarunt et confirmarunt dictique honorabiles provincialis, et alii fratres supradicti dicta capitula acceptantes, vice et nomine dicti monasterii in dicta capella Sancte Marie de [E]sperança sit fundati, erecti et admissi ac fratrum qui eiusdem monasterii conventuales sunt; et decetero perpetuis temporibus erunt, laudarunt, approbarunt, ratificarunt et confirmarunt ac

rata grata, valida acque firma habuerunt capitula, supra et infrascripta, et omnia et singula in eis et quolibet eorundem contenta et specificata.

Et promiserunt tam dicti reverendus et honorabiles domini episcopus et capitulum quam dicti honorabiles fratres nomine dicti monasterii et fratrum eiusdem, presencium et futurorum, necnon jurarunt ipsi honorabiles fratres et quilibet ipsorum in animas suas per dominum Deum et eius sancta quatuor evangelia ab ipsis et quolibet ipsorum corporaliter tacta, quod capitula antedicta tenebunt, complebunt et observabunt et in aliquo non contrafacient vel venient aliquo jure, causa vel racione.

Tenor vero dictorum capitulorum sequitur sub hec forma. Compositio et avinencia facta inter reverendum in Christo patrem et dominum dominum Didacum Vicense episcopum et eius honorabilem capitulum et honorabilem magistrum Jacobum Pujada, provincialem ordinis Beate Marie de Carmelo, super nova fundacione ipsius ordinis admittenda in capella noviter per Petrum de Prixana hedificata, sub invocacione beate Marie de [E]sperança s(c)ita in parrochia Vici, prout de ipsa compositioe constat per capitula inferius inserta:-

Primo est conventum, et in pactum expresse deductum, inter dictas partes sicut jam fuerat paccionatum tum Petro de Prixana, fundatore predicto, interveniente in hoc consensu venerabilis Guillermi de Casoveriis, rectoris de Gurbo, quod tota capella predicta intus et extra, et totum eius patium in quo sedet dicta capella, seu sedebit si inantea contingat augmentari seu ampliari sit et applicetur in parrochia Vici, et de cetero non sit in totum vel in parte in parrochia de Gurbo immo censetur jure parrochie Vici.

Item: Est conventum quod prior ordinis beate Marie de Carmelo, noviter admittendus in dicta capella, et successores sui in eadem capella in qua verisimiliter cum Dei adiutorio speratur construi monasterium ipsius ordinis teneatur dare anno quolibet rectori de Gurbo in festo Natalis Domini, quatuor solidos Barchinone, quos sibi dare teneatur intus dictam ecclesiam de Gurbo absque quocumque onere et labore dicti rectoris.

Et quia ipsa capella pro nunc fundata est in parrochia Vici, pretextu dicte nove ordinacionis, teneatur prior ipsius domus et capelle anno quolibet dare thesaurarie Vicense et eius thesaurarius seu regentibus ipsum officium in dicto termino pro luminaribus in eadem advenientibus quatuor solidos Barchinone.

Item: Teneat dare idem prior capellano maiori sedis Vicense duos solidos et cuiuslibet ebdomedariorum duodecim denarios pro oblacionibus sive offerendis in ipsa capella obvenientibus.

Item: Est in pactum deductum, et sibi expresse retinent, dicti reverendus dominus episcopus et capitulum quod corpora defunctorum eligencium sepulturam in ciminterio vel ecclesia seu capella antedicta primo habeant ad matricem ecclesiam processionaliter deportari et si hora congrua fuerit missa ibidem celebretur prout consuetum est celebrari aliis corporibus defunctorum tumulandis in

ciminterio dicte sedis, et postea per ebdomedarium et alios clericos ad ipsum monasterium seu eorum capellam deportetur nec liceat ipsi priori et fratribus aliquem *albat* admittere ad sepulturam sed solum modo per modum et formam et observanciam hucusque per fratres minores ipsius civitatis observatos et juxta pacta inita inter Vicensem ecclesiam et fratres minores prout in eisdem pactis melius et lacius continetur.

Item: Quod de cereis portandis et funeribus defunctorum et legatis eorum ordini fiendis et aliis legatis servetur clementina dudum sive super cathedram Moysi “de sepulturis” prout in eadem clarius continetur et in fratribus minoribus seu eorum ordine hic servatur.

Item: Quod de cereis pascalibus nichil recipiant fratres dicti ordinis nec sit eis licitum ullomodo.

Item: Quod nullomodo sit licitum fratribus dicti ordinis predicare in capella vel domo eorum diebus vel horis quibus in Vicensem ecclesiam predicabitur, donec in ipsa ecclesia fuerit predicatum publice populo nunciata nec eciam alia hora si dominus Vicensis episcopus predicare voluerit vel mandaverit in sui presencia predicari.

Item: Quod tempore generalis interdicti sive apostolica sive ordinaria auctoritatibus fratres ipsi in sua ecclesia seu capella constructa vel inantea construenda vel capellis in ecclesia claustro vel alibi infra ambitum monasterii vel inde orta construendis seu altari viatico vel portali hedificandis quamdiu in ecclesia predictum nec tempore ipsius interdicti admittent aliquem ad ecclesiasticam sepulturam eciam januis clausis, nisi fratres sui ordinis et assiduos servitores.

Item: Quod in funeribus illorum qui in dicto monasterio elegerint sepulturam et habitum eorum dumtaxat elegerint possint esse indistincte quatuor fratres pro portando funere vel pro assoeiando qualitercumque non tamen processionaliter incedendo; et si in funere sint vocati viginti presbiteri matricis ecclesie vel plus usque ad triginta possint ibi esse sex fratres non tamen tenendo candelas in manibus sicut faciunt presbiteri; si autem sint vocati triginta presbiteri vel plus possint ibi esse octo fratres, quatuor quorum in processione sive tamen candelis possint incedere; si autem esset generalis sepultura possint ibi de omnes fratres in aliis vero funeribus defunctorum qui habitum eorum non elegerint nullo modo ipsi fratres incedant vel sit eis licitum incedere.

Retinetur eciam per dictos reverendum dominum episcopum et capitulum quod habitus illorum qui eum in fine elegerint semper stet cohoperatus taliter quod videri nequeat quamdiu processio matricis ecclesie presens erit in domo in qua funus erit et eciam per totam civitatem nec liceat modo aliquo discohoperiri donec fuerit in portali quod est in capite carrarie vocate de Gurbo cum sic per fratres minores eciam observetur in carraria del [Ho]spital.

Item: Quod ipsi fratres neminem audeant denunciare excommunicatum nisi iudex ordinarius vel delegatus eis expresse mandaverit.

Item: Quod in vigilia Pasche resurrectionis Domini ipsi fratres non audeant pulsare squillam donec pulsatum fuerit in sede nec valeant habere in eorum capella vel ecclesia nisi unam squillam sicut fratres minores habent.

Item: Quod per aliquos dies ante festivitates solemnes in quibus de jure et consuetudine parrochiani tenentur divino officio in matrice ecclesia interesse et offerres si ipsi fratres per capellanum vel aliter fuerint requisiti populum moveant et exortent quod intersint divinis in matrice ecclesia et ibi offerant et decimas solvant ut tenentur aliter quod si alibi officia audiant et offerant nequaquam a debito liberantur.

Item: Quod juxta ordinem in sermonibus per reverendum dominum episcopum et capitulum imponendum diebus solemnibus dominicis et festivis in dicta Vicense ecclesia predicabunt et verbum Domini virtutes et vicia populo explicabunt et alia facient quia ipsi populo bonam edificacionem tribuant et doctrinam nec alicui suadebunt quod in eorum ecclesia, capella vel ciminterio eligat sepulturam.

Item: Quod in omnibus aliis superius non expressis dictum monasterium beate Marie de Carmelo hedificandum ut supra censeatur eodem jure quo monasterium fratrum minorum Vicense censeatur jure pactis consuetudine aut aliter.

Item: Quod de predictis fiant et tradantur tot quot petita fuerint instrumenta per notarium infrascriptum.

De quibus omnibus et singulis supradictis dum agerentur et fierent tam dicti reverendus dominus episcopus et honorabiles domini capitulum antedicti quam dicti honorabiles et providi (f) fratres antedicti et quilibet eorum petierunt et requisiverunt ipsis et dictis capitulo et monasterio et cuilibet ipsorum et aliis quorum intersit fieri et tradi tot quot inde petierint et habere voluerint unum et plura publicum et publica instrumentum et instrumenta per me notarium supra et infrascriptum.

Que fuerunt acta et per modum predictum subsequata die et anno predictis presente me dicto notario et presentibus testibus supradictis ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Signum mei Petri de Artigis, notarii publici Vicense auctoritate domini Vicense episcopi, qui premissis omnibus et singulis supradictis dum agerentur et fierent una cum prenomminatis testibus ut supra patet vocatus et requisitus interfui et hec scribi feci et clausi.

Cum litteris suprapositis in lineis tercia ubi dicitur “divini” et in quadragesima tercia ubi dicitur “hora”. Et in quadragesima nona ubi dicitur “esse”.¹⁹

19. AC, Vic, Concòrdies, I, 37/8 – perg. que té a l’anvers: Llicència per a fundar lo convent del Carme any 1406. Concòrdia: també Supra monasterio Sancte Marie de Carmelo Vicense et Capitula noviter hedificata. Admissis monasterio beate Marie de Carmelo.